

kljej za prihodnje leto pokrije, in da se ne naredi nov dolg, treba bo dohodke nekoliko povekšati. Vlada bo tudi predložila novo davkovsko postavo, da se davki bolj pravično razdelé. Skrbelo se bo tudi za domači pridelek, da se poviša in brani. Pri kupčijskih pogodbah treba bo odstraniti škodljive nasledke, ki jih pouzročujejo prenarajene colne postave inozemstva. Novejši dogovori obetajo donesti porazumljenje z Nemčijo zaradi medsobnega prometa. Nove krajine se bodo združile colno z našo državo, v Trstu se bodo napravili magacini za blago. Pozornost se bo obračala tudi na železnice, posebno na od države garantirane. Zaradi arelske železnice se pleté dogovori. Prereševali bodete tudi novo postavo za zloženje zemljišč, ki jo bodo potem deželni zbori natančneje in po svojih potrebah uvedli.

Treba bo nove obrtniške postave, da se pomaga malim obrtnikom. Tudi se morajo davki od posojilnic znižati. Odpravilo se bo posilno legaliziranje za manjše svote.

Civilni pravni red se bo moral prenaraditi. Duhovščini se morajo dohodki zvišati. Nove volitve v državni zbor so zabranile sklicanje deželnih zborov. Želeti pa je, da se zborovanja državnega in deželnih zborov, ter delegacij redno vrsté, da bodo vsi svojo nalogo spolniti zamogli, kar bo mogoče, ako čas dobro porabijo. Z zadovoljstvom zamorem reči, da so nam vse tuje države prijazne. V Novi-Bazar smo marširali z dovoljenjem in v prijaznosti z Turčijo. Moja vlada se bo skrbno ozirala na gospodarske zveze z izhodnimi deželami.

Častita gospoda obeh hiš državnega zbora!

Mnogi dokazi ljubezni in udanosti do Mene in klici po spravi narodov so Me z veseljem napolnili. Tako upam, se bodete tudi vi porazumeli. Avstrija bo, zvesta svojemu poklicu, postala zavetje vsem njenim narodom, zavetje pravici in pravej svobodi.

Z Božjo pomočjo začnite svoje zborovanje.

Gospodarske stvari.

Nekoliko besed zoper ponarejevanje in pomnoževanje naravnega vina.

Močno zavzeli so se vinogradni posestniki po vsej Avstriji, zaslišavši, kako so na Dunaji pri vinorejskem shodu zbrani gospodje (večjidel sami kletarji in vinski trgovci) sklenoli med svet zatrobiti, da jim ni nič znanega o ponarejevanji in pomnoževanji vin ter da vsled tega ni potrebno snovati kake postave vinogradnikom v obrambo. Zoper toliko slepomiškanje dunajskega vinorejskega shoda oglašá se vedno več vinogradnikov ter kličejo svoje državne poslance na pomoč, naj jim poma-

gajo zoper šopirno pačenje dara božjega. Tako je državni poslanec, kmet in vinogradni posestnik, g. Fürnkranz, v Langenlois v Spodnji-Avstriji sklical nad 1000 vinogradnikov, ki so vsi pritrdili, da jim je v obrambo treba postave zoper ponarejalce vin. Rekli so pa, da mora postava sledeče zaukazati: 1) vsak, kateri ponareja vino ter pravi umetno vino (Kunstwein), dalje, ki na umetni način (galizovanje, petijotiziranje) pomnožuje vino, naposled krčmarji, ki točijo tako pijačo, naj bodo prisiljeni, da svoj obrt („meštirjo“) gosposki v določenem obroku naznanijo, kakor je to drugim obrtnikom predpisano; 2) vsak, ki se peča z ovo „meštirjo“, naj plačuje pridobnino in dohodnino (Ewerb- und Einkommensteuer); 3) krčmarji, ki točijo umetno narejeno vino, naj bodo strogo prisiljeni to svojim pivcem povedati, in naj plačujejo dotično užitaino (Verzehrungssteuer); 4) v velikih mestih, kder se brez užitaine nič ne sme vvažati, naj se strogo iztirjuje užitaina od vsake kaplje vina, ki se je na umetni način naredila ali pomnožila; 5) prestopnikom ovih postavnih določeb naj se naloži primerna kazen. Poslanec Fürnkranz je tudi jako hud bil na vinorejski shod dunajski, ter je razložil, kako se je že lani prošnja za postavno obrambo vinorejcev odposlala ministerstvu in pridjal zapisnik ali protokol, ki ga je srenjski predstojnik Langenlojski napisal po izjavah sodarskega delavca, ki je na Dunaji služil. Delavec pravi in je pripravljen prisegnuti, kako je pri nekem velikem dunajskem vinskem trgovcu služil ter ondi sam s 24 drugimi sodelalci pomagal vino delati. V kleti je stal kotel, ki je držal 50 veder. Pod njim se je noč in dan kurilo, izvzemši nedelje in praznike, da se je cuker topil, navadno cuker krompirjevec. Blizo je bilo posode za 210 štrtinjakov. Vsaki den so naredili vina za 15 štrtinjakov. Za narejanje ove pijače niso potrebovali niti kapljice naravnega vina. Marveč pripeljalo se je 10 štrtinjakov vode in tej se je prililo iz kotla 5 štrtinjakov stopljenega cukra. Vse se je potem v posodo stočilo in tukaj dodala mešanica „špiritusa“, barve in nekaj dišav. Omenjeni delavec je tudi v zapisnik dal zapisati, da je poizvedel še za dva jednaka velika vinska trgovca dunajska, kojih vsak je imel po 25 delavcev kletarjev za delanje vina brez vina.

Zbrani možje so tudi občestvo upozorili na to, da se po raznih novinah najde oznanil, ki ljudem pravijo, kam se jim treba obrniti, ako hočejo nakupiti priprav in izvedeti, kako se vino dela brez vina.

Tudi je celó pri vinorejskem shodu dunajskem nek poljski gospod oglašil se zoper postavo vinorejcem v obrambo, to pa iz tega uzroka, ker bi taka postava bila na veliko škodo gospodarjem v Galiciji, kder žgejo veliko „špiritusa“ ter ga prodavajo ponarejevalcem naravnega vina. Iz Nemškega pa poizvemo, da imajo na Badenskem v Offenheimu 3 fabrike za izdelovanje umetnega vina

ter da se vsaki teden proda po 300 štrtinjakov; 150 litrov se proda po 9—12 fl. Izdeluje se pa samo iz vode, rženega žganja in cukra krompirjeveca. Dodaja se tudi še malo hmelja. Tekočina ima barvo in okus po pravem vinu ter tudi opijani. Vendar čez nekaj časa dobijo pivci glavobol in drisko ter znatno oslabijo. V naših mestih, zlasti večjih, točijo pač omenjenemu precej slično berso! Zato omenimo še konečno, da so nedavno nekemu precej naglašenu vinskemu trgovcu mariborskega izlili v Leobnu, kamor je bil tekočino poslal, vse vino ali kaj je uže bilo! Kmetom, posestnikom vinogradov je treba postavne obrambe zoper vsako sleparsko, zdravju škodljivo pačenja vina, prežlahatnega dara božjega!

Breskva, njena pridelava in korist.

M. II. Breskvina drevesa ob špalirih, t. j. ob zidih in stenah razpeljana, se morajo umetno večkrat obrezati, kar pa ni lahko delo za vsakega, ampak zahteva dosti razumnosti, skrbne previdnosti in znanja. Kako je treba taka drevesa obrezovati, kažejo sledeča pravila: 1) Vsako špalirno drevo mora dve glavni veji imeti, iz katerih druge veje izhajajo in se tako celo drevo v dve krili deli. 2) Vsaka veja se mora pošev privezovati, pa vendar ne preveč od glavne veje proč potegniti, k večjemu toliko, da manjša veja dela z večjo ogel od 3—4 gradov. 3) Brž ko poleti mladike izrastejo, se morajo tiste, kar jih je odveč, priščipniti ali izlomiti, ostale pa pošev povezati. Odrastki, kateri v korači izraščajo, se morajo brž proč vzeti, ker sicer v tako imenovane vodne odrastke vzrastejo, ki drugim vejam le sok jemljó in še le spomladi porezane drevesu prevelike rane narejajo. Take rane so pogostoma početnice bolezni, ki se smolotok imenuje in sploh sočni tok ovirajo in motijo. 4) Da se toraj te dve napaki odvrnete drevo se mora vsako špalirno breskvino drevo poleti dvakrat fizezati in izrezati nepotrebnih in preobilnih mladik. 5) Mladike se jim prikrajšujejo spomladi, da se drevo prehitro ne razrašča in spodaj ali zadaj veje gole ne postajajo. 6) Vsako porezanje močne veje vzročuje smolotok, raka ali celo pogin celega drevesa. 7) Ob suši in vročini špalirna drevesa vlažna držati je posebno dobro in potrebno. Ako se drevesu spodnji del debla s pokončno stoječo opeko zavezne, je to za drevo zelo koristno. 8) Ako rast mladih rastlik pri breskvi peša, se ji morajo mladike bolj na kratko rezati. 9) Ako jedno krilo v rasti ponehava, morajo se na nji veje bolj po koncu privezovati, da se soki, ki vedno navzgor lezejo, na to stran obrnejo, kar potem enakomerno razdelovanje sokov napravi.

V krajih z ostrim podnebjem, se morajo breskvini špaliri s slamnicami zavežati in deblo s koreninami vred tako dolgo z listjem ali slamo pokrivati, dokler da se ni več mraza bati. O nepri-

jetnem, nekoliko mrzlem vremenu, se mora cvet tudi z slamnicami varovati.

Breskve razpadaje v dve poglavitni sorti, katerih prva ima to posebno lastnost, da je njeni sad kakor, da bi bil volnat med prsti občutiti, druga sorta pa rodi gol ali nag sad.

(Dalje prih.)

M. Da se kislo zelje ali kapus preveč ne skisa. Naši slovanski bratje Rusi, ki imajo marsikaj praktičnega v svojem gospodarstvu, so tudi odlični pripravljavci izvrstno okusnega kislega zelja ali kapusa. Da se jim kislo zelje preveč ne skisa, imajo kadi za zelje iz brezovega lesa. Če je pa kad iz kterelega drugega lesa, tako saj kos brezovega lesa med zelje v kad vtaknejo. Ta les ima pre lastnost, da zelje presilnega skisanja obvaruje. Poskusiti se to more in tako bi brezov les našel tudi drugo koristno porabo za kapusne kadi.

Gobe črne gomoljike francoski kmetovalci umetno v posebnih vrtih sadijo in zorejajo, ker jih za mestno gospodo lahko in drago prodajo. Eden je nedavno 50.000 frankov spečal za svoje gobe.

Dopisi.

Iz Konjic. (Nekaj za jezikoslovce.)

Tukajšnja lovska družba, ki rada nedelje in празniki v lov porablja, ker v delalnikih za to časa nima, napravila je tudi v nedeljo, 12. t. m. izlet proti Prihovskim gričem ter so si lovci z dobro južino popoldne svoje duše privezali. V trdem mraku podajo se na pot skoz Tepanje v Konjice. Tu se jim vstavi naenkrat cela trôpa tepanjskih fantov, ki so menda v krčmah popoldne preveč „žegna“ dobili, ter hočejo lovce puške pobrati. Kaj da jih je pri prvem naskoku odgnalo, ali strah pred svincem ali pa junakost lovcev, ni znano; gotovo je le, da so se jim lovci izvili, ter kakor so mogli hiteli naprej. Fantje se pa vnovič ohrabrijó ter jo potegnejo za lovci. Pri Goliški krčmi dojdejo dva, ostali bili so že naprej proti Konjicam. Eden lovec se boče vrtoglavcem ogniti ter jo mahne v stran na polje, v begu se pa spodtakne in pade. To videti, dobi eden pebarjev še večo korajžo in boče nad lovca. Ta ga svari, da se naj ne bliža, sicer ustrelí; pa zdvijani pebar ne mara za to in lovec sproži ter zadene s polnim nabojem pebarja v prsa, eden drobec mu pa zgornji žnabelj „poštíriha“. Kacih 18 drobcev dobi v prsa, pa nobeden mu skoz rebra ne prodere. Fant je žilavih reber! Drugi lovski tovariš se ubrani tudi s strelom ter enega fantalinov v pëti obstrelí. Krčmar je posredoval, da še hujše rabuke ni bilo. V tem pritekó žandarji in polovijo 4 pobaline, med temi tudi onega z ranjeno pëto. — Kazen utegne za razposajence huda biti, pa bo zdrava, vsaj ne bodo letošnjega mošta pijani.